

Gren. 4. tions nodus celeriter rumpitur, si bene perficiatur quod sequitur, scilicet sedis clero & scribe octoginta, deinde humiliare (sicut expulsum) in obsecratione mandatorum dei, & certa spe hæreditatis externa. Decado & choro dicant alij pro abutuaria sensu sui quid tenent, ego super his nihil aliud dico nisi quod uniuscunq; us est ad menturandum in suo genere, & hic significare possum me misere: id est secrete debere agere penitentes, quasi sic occidat hostem ne permittant cluem, qm̄ scripsi eti. Si recte offeras, & non recte diuidas, peccasti. Recte offerimus, cum bono studio bonū opus agimus; sed non recte diuidimus, si discretione habere in bono opere postponamus: qui quā diffimulat, etiā recte offerimus (sicut beatus ait Gregorius) peccat. Sequitur. Et laudauit dñs nullū iniquitatē, qd̄ p̄ prudenter egisset. Sunt qui mitatur unde haec laus processit, cū non dicatur ad literā p̄ feroluisse debitum, sed curtaſe: quod si quis egerit, atfēdā qd̄ potius initiat̄ debet nullū, quām admirari. Seculariter enim prudenter egit, qui que reddere nō potuit, ne his quā angustiis furtō, cautele, & fīcū (cuīdā) uerba dicit̄. Sī non caſe, saltem caſe: qd̄ nāc̄ minoris culpi quēlibet se ſolū dare morti, quām si carceros secum tollat cōtagione peccati (& quod ſibi perire summaq; prudentia fuit), quāa apud quos recipere effect̄ ſi amoueret à uillificatione. Sed & altius loquar. Planè ſim moralē intell̄gentia multa laude et dignis, qui relato errore p̄iſtis & cōuerſationis, diuitiis deo ſatisfaciens, redit ad gratia. Et ppter hoc cui dñs laudauit, quāa ſue hoc modo, uel hoc modo dicatur fecisse, prudenter egit. Nec non ueat quēquā qd̄ dicit̄ iniquitatē. Nō em̄ ponitur hic ed qd̄ operet ad laude, ſed ad eorū qui audierū tollēda deſperationē, ſicut dñs testatur ad p̄phetā dicens: Multiplicata ſunt iniquitatē corū, pofta accelerauerūt. Non congre gabo cōuentū corū de fanguiñib; nec in mem ero no minū corū per labia mea. Ad hoc enī Matthæus ſuī co gnōmen retinuit publicanus. Hoc quod leguīt, quāa filii huſus ſculpt̄ prudentiores ſunt in generatione ſua filiis in ciſt̄: dīſt̄ eft nobis, ut ſeculariſti iutile initemperu prudēriā, ſicut Moyles tibi nos mififice docet dicens: Cum egeſtus fueris ad pugnā, ſi uideris multiter pulchrā, & adauaeris eam, tades et cōſarcim&c; & erit tibi uxor. Et dīſt̄ eft ſi miſter ad magnā noſtrā erubēſcentiā, ac ſi dixiſſer nobis illud prophetē: Erubet Sydō, at mire. Grandis enim nobis debet eſſe urecūdā, qd̄ ſili perditonis promptiores ſunt in appetendis malis, quām nos ſumus in cōleſtib⁹ gaudis, de quib⁹ beatus Gregorius ait. Qui cōleſtis uitæ dulcedine iniquitatē poſſibilitas admittit, pfecte cognovit, ea que in terris amauerat, libenter cōta derelinquit. Ead haec incitamus cuī dīſt̄: Facite uobis amicos de mā mona iniquitatē, ut cū defeceritis, recipiātis in eterna tabernacula. Bonus ſermo & omni acceptione dign⁹, do cēs nos illis amicis tam fungere, qui nos poſſunt ē eterna ſecū tabernacula collocae. Qui uideſſet ſunt illi, nūq; qd̄ ſuperior breueri amotauit, paruuli & pauperes Christi. Quos qd̄ dñs amat, ipſo teſte quia ait: Vos amici mei eftis: ab his nos faciamus amari de eo qd̄ idē dñs nos docuit di cens de manmonia iniquitatē. Vt illi eft p̄ficiū ſed emp̄ta multa. Māmona nāc̄ diuitiis nuncupant, que dicuntur iniquitatē, nō ppter ſe, ſed, ppter iniquitatē effēti qd̄ euenit ex ſe. ſicut arbor illa ſe appellaſt cōſcientia boni & mali, nō qd̄ illa haberet ſc̄ientiā, ſed qd̄ tangētes eā cōtra preceptū, boni partē & mali cōtingeret eſſe ſc̄ientiā. Hic ſatis oſteſt qd̄ ex facili poſſum amici ſuperiori cōuenient, ex quorum amicis quis ſructus nobis pueniat, ueritas ſubſequēt ſeſt̄ cuī dīſt̄: Vt ei recipiat ſoū ſuā eterna ta bernacula. Videſt hic oris ſeruio ſoū in eo qd̄ pauperibus at tristibus ſuſcepio & retribuere benefacietiū tibi, cū donū ſolus ſit, uenient ex eius multa mifereratione & gratia. **Ioan. 15.** Que multū facile ſoluitur, ſi attendat qd̄ dei filius noſtrā carnē ſuſcipiens fact̄ ſit pauper pro nobis: & id qd̄ pau perib⁹ ergoſ, ſibi ſactū ſuſſe dicat, & ſe retribuere bene facietibus: quod ibi testatur ubi de paruulis loquens ait:

Quācūq; feciſt̄ miſ ex minimiſ mēs, & mihi feciſt̄. Eſi Mat. 25. riū, & dediſt̄ mihi manducare: ſitū, & dediſt̄, mihi bi ruti. &c. Venite ergo & percipite regnum quod nobis pa ratum eft ab origine nūci. Sollicitemur ergo fratres mei, ſollicitemur paupib⁹ erogare cōſtō dñi. ſed quia inter eſt pauperi & pauperi, quod donū ſibi uisus eft ame raffi cōſiderat: beati pauperes ſpiritu, de paupertate ſa lis facienda eft diſtinctio, quix designat quibus precipue debeamus largiſt̄. Paupertas ſigilat naturalis, alia locu ples, alia ſpiritualis. Et huius diuifionis uniuersitatem, brum bifarie ſupp̄partit: quod his per traſtantū relinqui m̄s, qui magna de minimis ſc̄iū extrahere, prater quod hoc ſolum dicimus, quia naturalibus egenis & ſpirituibus precipue manū ſuſſerit, portigere nō emetur uerbi apostoli Pauli dicens. Quia ſuis nō puſcet, & maxi. T̄m. 5. me domesticis fidet. Et quia ſum qui petīt, ſunt & qd̄ uoc recundat̄: cum ſuperēt unde poſſit dari, demus utriſq;. De p̄petrē ſoū enī dīſt̄ ait. Omni petēti te tribue. De uero Luc. 6. cūdīs beatus Auguſtin⁹ ſup hūc uerbum, qui pductus p̄ Psal. 103. nū ſumēt̄, & herba ſeruitati hoīm dicit̄ hoc modo. Bea tus, inquit, qui p̄iſe occupat uocē petūti. De oīb⁹ in diſ ferente dīſt̄ ait. Date & dabitur uobis. Et etiā illud. Date Luc. 6. eleemosynā, & ecce oīa munda ſunt uobis. Et ſterni illud: Luc. 11. Ignē ardēt̄ extinguit aqua, & eleemosyna refiſit p̄fici. Ecle. 3. Et hinc eft illud. Concluē eleemosyna in ſuā pauperis, Ecle. 29. & herib⁹ orabili p̄ te. Et bonus pater filio ait. Si multr̄ tibi Phob. 4. fuſcīſt̄, abundanter tribue: ſi exſigni, & illud libenter im partire. Quod tam ſoliter oīs ageſt̄ ſtudēm̄: quatenus in eterna tabernacula recipi mecum. Per dominum Ie ſum Xp̄m ſaluatorē noſtri, qui cū patre & ſp̄iſtan̄ ſuā uit̄ & reguat deus, per omnia ſecula ſeculorum. Amen.

¶ Sermo in assumptione Mariæ.

Litrauit Iesu in quoddā castellū. Quid dñs L̄c. 10. ac faluator noſtri ſemel & in uno loco uisibiliter tene rē tēpōris dignatus eſt operari, hoc etiā nūc ubiq; terrā in cordib⁹ electorū operatur quo tie die ſuſſib⁹ ſit. Ecce enim uangelio loquen tē andiuuius qd̄ in quoddā castellā intravit Iesu. & mu ller que dā Martha nomine exceptit illū, & reliqua. Quod eft autem hoc castellū, nūc cor humanū, qd̄ priuūq; do min⁹ ad illū uenit, cupiditatib⁹ ſoū uallaf, muroq; obſtitutionis claudit̄, atq; interiori latitudine ſua babilo nica turē erigitur. Triā certe in omni oppido ſunt maxi me necessaria: uictualia, quibus ſuſtentur, munitionē, qua protegantur: arma, quibus hostibus reſiſtant. St̄ ergo & huius castelli incole ſuſtū habēt uoluptatem corporis, & ſeculi uanitatis: quibus paſcūt̄. Habēt & qua tegunt propriū cordis durit̄: ut uerbū de ſagittis poteritibus uix aut nūq; penetrari ualeat. Accim̄ti ſunt armis, carnalis ſc̄ilicet ſapientia arg. amentis, quibus contra hostes repu gnant. Vide ſcriptum eft. Filii huſus ſeculi prudenteri ſuā lucis in generatione ſua ſunt. At uero Xp̄ ſuſtātē & intrante castellū hoc euerit, & pro eo nouum aliud pulchri ac ſp̄iale coſtruitur: impletur qd̄ quod dicit̄. Si quia in Christo noua creatura, uetera traſſerit̄ & ecce fa cta ſunt omnia noua. Sublata quippe cupiditate expandit ſuā ſinu ſuſtēderit, ut ad eius aduentū multo magis anhelet mēs ad ea leſta, quām prius terrenis incubuerat. Iam ponit̄ murus cōtinentiæ, atēmure ſatiſt̄. Si quia autem hoc opus ā fundamento ſidel, & ſcriſci per dilectionem, p̄ximū uſcī ad charitatem dei, que ā ſuā ſuperiori tabulatu, & in propugnaculū etiā ſuī ſunt: quāa nim̄rum ūc perfecta eft uirtus cōtinentiæ, quādo in unitate ſidel cū p̄ximis coſmunt ſuāt̄, nō ſuppliū metu, uel humana laudis appetitu, ſed ſolo diuini amoris obētu à peccatis nos cōtinentus. Vel certe ſideo charitas dei (Quā ſc̄ilicet nos diligit) ſuper murum eſſe uidetur, ut pro continentis

Continent suo pugnare significetur, & quia contineat, bris ualidis & tectoris cibis resistere non posse, nisi eius gratia protegatur. Idecirco enim aemulare patientie potitur, ne ad impugnandum contumiam facilis diabolus patet accessus. Qui ergo protegente patientia continent, ten uiuunt; si bene cum apostolo protestatur & dicunt, Quis nos separabit a charitate Christi? Tribulatio, an angustia, an plectio, an famae, an multitas, an pericula, an gladius? Vides quam solidus fit continentium murus, quos neque mors, neque uita, neque angelii, neque principes, neque potestates, neque uirtutes, neque uirtutia, neque futura, neque fortudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura aliqua potest separare a charitate dei quae est in Christo Iesu? Sed iam pulchritus ad cibas portas (portas scilicet iustitiae) ut aperiant nobis, ingressibus per eas uideamus intus magna opera domini exquisita in omnes uoluntates eius. Ibi enim operante ipso confruuntur tanquam in monte sine euangelio illa turris, per quam humiliata corda accedit in celum sancti de conuale plorations. Accedunt inquit non uitius tua fides, auxilio & gratia dei: sicut aut spiritus sanctus per prophetam David. Beatus uir cuius sit auxiliu albus te rasciones in corde suo dispositus. Queris ubi? In couale plorationis, hoc est in humiliatae uite presentis. Et tandem ipsam gratiam replicat dominus. Etenim benedictionem dabit legislator. Quo autem pertinet ascensus, uel ad quem frumentum perdurat ascensionis ipsa gratia, prothomus subiungit. Ibunt in quiete de uitre in uitrum: uidetur ibi deus deus regum in sion. Hec est merces & hic est finis & fructus nostrae laboris, uero scilicet dei. Quis non huc tam fructu regni oibus uisibilibus & insubilibus incipiat ueritatem preferat? Quis est cuius uel gloriosus potius hoc desiderio non accendat? Hac est enim illa gratia quam nobis commendat beatus Iohannes euangelista dicens. Et de plenitudine eius nos omnes accepimus: gratia pro gratia. Ex quibus scilicet uerbis inuitur quod triplice gratia diuinatus accepimus: una qua coeretur, alia qua tectoribus adiuuantur, tertia qua probati remunerantur. Prima nos inuitat, p. quia non camur: secunda prouochit, qua iustificamur: tercias consummat, qua gloriamur. Et prima quidem beneficium est: secunda meriti tercias primum. De prima dictum est: & de plenitudine eius omnes accepimus: de dubiis reliquis dictum est: & gratia pro gratia: id est munera gloriarum exercit pro merito temporalis militie. Sit ergo prima gratia in muro continet, ad quam uocamus: sit facta in alesciu-ris quia alescidimus: sit tercia in eius culmine quo puenimus. Hic itaque id est in hoc culmine cui ad illud peruenit qui bene proficit, sunt uerba sedes domini, de quibus scriptum est: illuc enim ascenderunt tribus tribus dictum ad confitemendum nominum domini. Quia illic sederunt sedes in iudicio. Et quidem dux adhuc erat in muro continentis & in aice stabant, simul pugnari poterant, & primo tanquam adiutor notus erat in Iudea deus, cui uero in ista itatione coiussit ubi dimis-culant, in Israele magni nomine eius, & factus est in pace locus eius, & habitatio eius in sion. Ibi confregit potentias arcum, scutum, & gladium, & bellum: quia ibi nullus motus carnis resistit, ne omnimodis subiecta est spiritui. Hunc loquuntur ad ardenter desiderab prophetam cum diceret. Si dedere somnum oculis meis, & palpebris meis dormitionem. Et requiem temporibus meis donec inueniam locum domino. Huc etiam uolare cupiens, quis, qui dicit, dabat mihi pennas sicut colubus, & uolabo & requiescam. Iam uero si querar de castelli huius habitatoribus? quis cibus ad sustentandum, quod munimentum ad protegendum, que uestra suppetat ad impugnandum, possumus satis rationabiliter respondere. Et quia quemadmodum carnibus carnis opera fuerit nictus: ita his multo melior cibus sit fructus spissus. Cibus etiam coru facient uoluntate patris optinet. Cibus coru est uerbum dei, quo pacifico es sancta homines quam angelii. Vnde scriptum est. Non in solo pane uisum homo, sed in omni uerbo quod procedit de ore dei. Munitum est coru est (sicut dictu est) murus continet, & ante murale patientia. Has benti contra hostes arma que descritbit apostolus, lorica Ephe. 6. fuit iste, scutum fidei, galeam salutis, & gladium spiritus quod est uerbi dei. Nec que quia moueat quod id uerbi dixerim esse & cibus & gladius, quasi impossibile uel absurdum sit. In reb. 9. quippe materialibus aliud hoc, aliud est illud: & alibi que ritur hoc alibi illud. In reb. 9. uero spissus non aliud hoc est quam illud: nec alibi querit hoc, alibi illud: sed oia sunt nobis in deo: & est deus omnia in omnibus. Ecce enim in natura rerum quid tam dixerunt quoniam panis & lapis: & tandem ad intellectu mystici referas, utriusque idem significat. Nam item Christus est dictus & panis & lapis: panis scilicet Ioh. 6. uerbum: & lapis quod reprobauerunt edificantes. Utruque quidem est per significandum, licet neutruu sit per proprietatem. Sed tam reuerterunt ad propostum. Intrate Iesu in hunc catellum: dñe forores martha & maria, id est operatio & intellectus, excipiunt illum. Excipiunt dixerim, an excipiuntur? Sed siue hoc siue illud dicatur, utruque prodest, illis, non Iesu. Et Iesu quidem citra illas uenit, duo confert eis cognitum suis gallo: uitriu & sapientiam. Virtute operationis sapientiam in intellectu. Unde etiam & ab apostolo predicit de uirtute & de sapientia. Sed quod est qd intrante ei Martham excipit, discutit, ministrat. Maria uero fecit pedes sedes ingressi, in cuius uerbum cor suscepit, nisi prius est actio, postea uero cor templorum. Quis quis cuism ad intellectu puenire desiderat, profecto necesse est ut prius per oia bona se se diligenter exerceat, sicut scriptum est. Filiu cōcupiscens sapientiam, co. Plat. 11. serua iustitiam: & deus præbebit illa tibi. Et alibi. A mandata actu. 15. tuis intellexit: & hunc purificans corda corum. Quia fides Fidei per dilectionem operate. Habet Martha (duo agit) formam bene operatis. Maria uero specie exprimit corplexationem, dum fedet, dum facit, dum interpellata non responderet, sed tamen in dei uerbi uero studio intedit, ac solam quam diligat gratia diuinorum cognitionis certa responsum medulit: haerit: forisq; uelut insensibilis redditur, dum inutus ad corde planda dicitur gaudia felicissime rapitur. Sime dubio talis Canticum. Quia illa que in cantibus loquitur. Ogo dormitor & cor meum uigilat. Duobus autem modis Martha excipit dominum, & duplex ei contumiu parat, quod duobus modis excluderat eum. Dno quippe fuit in operatione que nobis deum auferat, flagitia scilicet & factora. Flagitia dicimus scilicet quae in nobis, facinora que in proximos peccando committimus: Ita fuit duo que deum reddit, continetia & benevolentia: ut Rom. 6. scilicet ex contraria contraria current. Hic in scriptura est: Sic ut exhibuitis mebra uestra scrifite inuiditatem & iniquitatem ad iniquitatem, ita & nunc exhibete seruire iustitiam, in factis factiem. Dno ergo paradiis talibus epulis occupauit Martha multi saranges pro parte sua, nult etiama Mariam, id est intellectum & omnia interiora sua: actioni insistere, operis suo perficiendo operare dare. Itaque coquerit de forore quod ab ea non adueniet, non tamen ad ipsam sedem post ad dñm querela dicitur L. 10. ges. Dne non est tibi cura quod foror mea religit me sola ministrare: Dic ergo illi, ut me adiuuet. Ubi sanctorum aduereda est delatio quedam, & honoris obsequio erga dñm, quod scilicet ipso praesente non sit ausa Martha euocare Mariam, quia immo & apud ipsum querela depositur, ipsiusque dominum uocauerent in cuius pteat sit impetrare fororis quicquid necesse fuerit! Non ergo misremur si quemplic laborante & bene Nota, operante aduerendum fratrem uacante murmurare uideamus, quia hoc in euangelio legitur. Martha fecisse aduersus Mariam, Qd autem Maria quicquid murmurauerint aduersus Martham, eo quod eius actionibus implicari uellet, nusquam omo reperi. Neque enim utriusque simili agere coquenter sufficeret, & curis scilicet exterioribus deferuisse, & item sapientia dicti dñe E. 38. vacare. De ipsa quippe sapientia scriptum est. Et quod minorat actu percipiet illam. Propter hanc Martham sedet immotac: ma net, ne uero interrumpere filium quietem, ne fuscundam amittat contemplationis dulcedinem: pfectum in int. ipsius audiat dñm dicentem. Vacate & uidete quoniam ego sum deus. Hic Nota, sane considerandum est tria que impedierunt contemplationem. Equidem ait nostra oculus intelligit est. Sicut enim ocu- lo corporis lux corpora & cetera quicquid corporalium uidet,

Ita deus qui est lumen in scriptum, & eius invisibilis utrumque intellectu percipitur. Dicunt autem in hoc exterior & interior oculus, q[ui] exterior quidem corpora lux ex trinsec[u]t ut videt ad me uero; interior uero creatoris lumen intrinsecus ut discernat in fundit. Vtrum uero oculi tria sunt quae ad uicendum impeditur. Primum ergo de exteriori atque invisibili dicitur ratio nostra, ut de rebus uisibilibus (Cordine disputati) faciliter assurgat ad intelligibilis. Potest sane fieri ut illa sanus sit & patet; sed quoniam lux exterior ei desit nol uidetur. Econtrario fit aliq[ue] ut preses quidem ei lux sit; sed forte sanguine seu qualibet humore concreto turbatus, cernere minime possit. Iterum solet plerique contingen- ter ut neutrum desit ei, nec lux nec sanus, sed tam[en] aliqua pulueris infestatione ledatur, quo sit etius actes retudat. Sunt ergo tria que hunc oculi impeditur, tenebrae, humor concretae, puluis infectus. Hac spila sunt etiam quibus interior oculus impeditur, sed alia nomina fortiora. Nam quod hic tenebrae, ipsa peccata dicuntur. Ipsa uero peccata confluunt in memoriam quasi in quadam sententia: & hic est ille humor concretae. Quod autem hic puluis dicit, hoc ibi cum terra terrenorum actuū nimiscupat. Hec igitur tria sunt quae oculum intelligentia confundunt, atque cōtriplatione uerius loquitur dicitur. Corpus illius quasi scuta fusilla, & copia sua levissima se prementibus. Vna in omni confusione, & ne ipsi Iob. 14. raculū quidem incedit per eas. Vna alteri adhuc rebit; & tenetis se nequamā separabunt. Talis unitas immo uero per ueritas solet esse aliquorum fratrum tepide ac remissive conuerteruntur; quibus si quid necessitatibus, aut insigne cuiusquam bone consuetudinis persuaderet uelis, promptiores sunt maiores dispensato, ac difficultate graniori resistere, quam non facili compendio aseque uelle quod recens esse constituit. Peruersa & excrevanda talis unitas. Hac ergo a cordibus & sermonibus nostris exclusa, illa quae bona est & in bonorum est, p[ro]speximus. Et ipsa quidem gemina est. H[ab]it[ur] enim quae iustificat, alia que glorificat. Illa meritū, ista p[re]mio est. Dicunt de illa scrip[er]ū est. Multitudinis creditū erat cor unū & s[an]cta una. De hac autem. Qui adharet diu, in spīa est. Et quin in futuro magis sperāda est: res est enim futuri temporis magis quam praefentis, eā interīsum omittimus, & a deo speremus potius quam tractemus. Illam uero que sufficit, quae etiam nunc potissimum necessaria est, in uestim uostri operis affumigata. Ipsa est enim decus suauitatis, quia dulcedine sacra insonat psalmista. Ecce quam bonum & quam suadendum, habitate fratres in unum. Cuius Psalm. 132. multitudine de scriptis sanctis sermo proponitur, qui credentes

Psal. 37. minis: excludit: temere facilius peccatorum recordatio-
corūde peccatorū, cura terrenorū actuū. Primo illo moro-
bo turbatī se plāgebat propheta cum diceret. Dērēquit
me iuris mea & lumen oculorum meorū, & ipsū non ē
mecū. Cum enim luce sufficiēt deſtitutum, nil alia quām
peccatorū noſtrorū tenebras inuenimus. Ite ſecundo gra-
Pſal. 31. uarii ſe fentilebat cum dicebat. Cōuerſus ſum in arſina mea
dum cōſiguit ſpīna: peccatorū ſcīlīcēt recordatio. Tertio
occupari ſe cōquerit cum dicit: Quia cherēt tanquā pane
manducabā. Cinerē ſcīlīcēt actionis pro pane contempla-
tio[n]is. Quicquid ergo mentis oculū dūtūne cōtemplationi
nult intendere, profectō necesse eft ut cum p[ro]pt[er] ab hoc tri-
plici ſimplicēt ſtudiat purgare. Quod ſi quis facere cō-
tentat, noverit cōtra trīplex[m] morbū trīplex quoq[ue] fore
remedii. Nam p[ri]mū quidē per confessionē ſcīlīcēt per
orationē tertio caratur per quietē. Hoc tertio, id est cura
Pſal. 101. actio[n]is poterat ab intentione ſua p[re]pediri Maria ſcīlīcēt
unitatis ex diſcipulis item proprie[t]atē pacimūtū
nem, cuius etiā nō facit utilitatē, q[ui] illis inquietus mādā
uit dñs benedictionē & uitā. Hic ſcīlīcēt benedictionē, & ibidem,
in futuro ſeculo uitā eternam. Ipsiſ eft enī in qua[u]a unitas,
quā ſumma diligētia obſeruanda tradidit ap[osto]lū dicens:
Solicitū feruare unitatem Ipsiſ in uinculo pacis. Scrutatur
autem hoc uniatis bonū duobus modis ab his qui cura Ephe. 4.
gerunt ſeruādi. Debet quicq[ue] perfectus unitatē habere ad
ſeipſum, debet & ad p[ro]ximū. Ad ſcīlīcēt per integratē,
ad p[ro]ximū per cōfōrmitatē. Ois quippe creatura & maxi-
mū rationabilis bebit ſuū principiū imitari. Si ergo deus
noſter unus eft, dicente Moysē. Audi israel, dñs de tuus Deu. 7.
unus eft: fed & ille cum ſit unus & idem, atq[ue] in ſcīlīcēt p[ro]fe-
tus nec ullo indigēs, inſtit ei tamē benignitas erga nos,
& amor ex benevolentia in nos ueniens: debemus & nos
quicq[ue] ſibi unius eſſe per integratē uitūris, & unū cum
proximis per uinculū dilectionis. Hac imitatione loquē
tur ad ſcīlīcēt ſuū ſtudia purgare. In ſcīlīcēt ſuū ſtudia purgare.

ministrante Martha fecit ipsa manetq; quæta. Illa igitur
cōquerēt, & ista tacente, audiamus quid dñs pro Mara
responderit. Martha iqu; sc̄ilicet es, & turbaris erga pri-
mam. Erga plurima quidē turbaris, dum tibi cōfidentia,
& proximitas paras necessitatim impensam. Nam ut contine-
tiam habeas, sc̄ilicet es uigilare, sc̄lunare, corpus tuum ca-
stigare. Vt ceteris p̄tēs, instans operi, ut habeas unde tri-
bus necessitatēm patēti. Porro erga hęc plurima turba-
ris sed unius est necessitatis. Nisi enim opus tuum in fī
de charitate committant nobis apl̄ Iosephus cūcens. Quia
sic fit illa cōf., & nos sumus in hoc mīdo. Sed hanc unitatē. **Ioa. 4.**
quam quęc; sibi p̄si dixim⁹ habere debere, tria sunt quę
solent impedire, nimirūt, p̄sūlānimirūt, leuitas. Etnim⁹
quidē sunt qui putant se posse quod nō possunt, & quod
non accepérunt p̄sūlūt. Quorū specie tenebat Petrus
in passione dñi, cum diceret. Dñe, tecum parat⁹ sum & in
carcerē & in morte fr̄c. P̄sūlānimirūt sum nimirūt. **Luc. 22.**
Et horum quoq; tenetūt magisq; Petrus cum diceret. Exi

Psal.13. tate feceris, deo qui un⁹ est, acceptum (teste ipso) profes-
Ioan.5. & non erit. Scriptum quippe est Non est qui faciat bonū,
Luc.7. nō est usq; ad unum. Hinc est q̄ in illa piscina mouebatur
aqua & lanabatur unus. Hinc est q̄ decem leprosi munda-
ti unus regrescus est cum magna voce magnificas deum,
Cui etiam dominus exteris reprobatis, testimonium lau-
dis ascribit dicens: Nonne decem mūdati sum⁹, & nouem
,Cor.9. ubi sunt? Non est inueniens qui rediret & daret gloriā deo,
à me: quia hō peccator sum dñe. Leues sunt & incōstātes Luc.5.
qui sc̄rēfūtur omni tōmō doctriñā: quib⁹ quod paulo Eph.4.
ante placut, nīc displicet: & quod nūc eligit, pot pauli
lūlū reprobat. Sed quid p̄det hēc uita enumerat, nīc
etiā doceam⁹ quib⁹ remedias ea possit quicq; in semetip̄o
curare: Persequiamus unitatis inimicos, nec cōuertamus
donec deficit. Igitur cōtra nimetātē eōponendā est con- psal.17.
sideratio propriæ fragilitatis. Ipsi enim est que odiosam

Luc.10. nisi hic alienigena. Paulus quoq; ait. Oes quide currunt sed un? accipit braustum. His itaq; & alijs quamplurimi scripturar? eloquij perspicue docemur quam unitas probabilis sit, maxime autem ex presenti loco ubi dñs ait. Por? tuum est necesarium. Sed secundum q; alia est unitas storum, qam ex scripturis iam commandauimus. Alia est facinorisoru?, que nihilominus ex eisdem scripturis often ditur & improbatur. De haec enim scriptum est. Aftterit reges terre, & principes conuenientur in unum aduersus dominum & dominum eum. **Psal.2.** De hac itero etiam quod iste

Matth. 23. **ab aliis** Apollonius. **Dicitur** hinc etiam genitiva.
Ioan. 11. **Abies** pharisei confilii inerunt ut caperent Iesum in
sermone. Et iterum: **Collegunt** p̄tōfices & pharisei con-
cūlūm. Ut quid hoc? **Sicut** Ioānes testatur ut interficeret
Iesum. **Quām** uero pertinet fit ista reprobatorum unitas,
doct̄ ipse dominus qui de corpore diabolū ad beatū lob-
ita quām ab aliis proximata. **Secundum** mattheus modis in-
betur, dum & nos per dilectionem tendimus in alterū: &
alterius quoq; uicissim in nobis recipim⁹ affectū. Et hæc
erit̄ duobus modis impedit⁹, obstinatione, & suspicione.
Obstinatio nō permittit nos dū alterius cor ingredi, nec
suspicio patitur credere nos ab alijs amari. Ita fit ut dum

328
nec nos aut̄ obſtinati diligimus, nec ab alijs diligiti ſupſi-
cioſi putamus: unta que cū proximis habēda eit impe-
diatur. Verū huius duplīcī morbo duplex charitas inde-
tur: illa ſcilicet que non ſua querit, & iterū illa que oia
credat. Habeat obſtinatis charitatē non querente que
ſua ſunt & alios diligat. Habeat ſupſicioſus charitate oia
credente, & ab alijs ſe diligiti fini dubio creditat.

Sermo de beata María.
Lucr. I. Va María grata plena d'espíritu. M.

Ave Maria gratia plena, misericordia tecum. Miraculum fuit ut irgo peperit, mens clamor, uirginis amor, iustitiae zelus, iustiorum fuit occasus. Virtus go facilius, quae saluatoris genuit: peperit & aluit, que fugeret eius adhuc lateri, que comes indi- uida, nullo fere absunt itinere, q̄ interea pro ceteris inu- glauit uero & operi eius, sula lauatoris actum insignia, operū opa, melliflua predictatiōs genera inaudita contra mundum & peccatum, & tartareū zabilū, diuīnae seueritatis acerbita eloqua quo eis diu interfuerit, specialiū uidit, secretius audiuit, citiū agnouit, p̄pensius retinuit: & apostolis alijs dīscipulis luculentis edidit, diligētius retu-

Luce. 12. in euāgeliō. Maria autē cōseruabat omnia uerba hæc, cōseruens in corde suo. Hinc in cū laudibus legiſt. Multe fūgūt. **13.** Ite congreſuari dūfītas in ſola hinc uerba ex iuniorib-

La congregatio in ciuitatis, ut tota supergena es unius-
fas. Licit enim in parabolis loqueretur ad turbas, licet co-
unia apostolis nota faceret ut amicis, quedam tamē credere
dum est praeceteris matrem suā quādū dixit. ita
etīa propensius eruditissime quādā ei secretis intimaſtis, fre-
quenter cam ad mōtem myrrhæ, & ad colles thuris uolubilis
masse, in celā uittaria occultasse, pīl prout nouis & uolubili
licit; tertius metus oīn: quartus in omnibus his subſeſcere
creare, quinque obſequi meliori; ſextus op̄erare com-
pari; septimus obſequi in inferiori locis⁹ ſubſeſcere ſibi; non⁹
fīcum lauū iugiter meditari; decim⁹ opera ſua ſemper uer-
teri; undecimus cogitationes ſuas humiliſter cōſideri; duo
decimus per oīa ad manū, ad nutū, ad libitum dñi moueri.
Per hos gradus aſcēdi ap̄gōl & ſublimant homines ſig-

Apo. 4. gloriā desificā, & fuerū celestē reuelasse notitī. Vnde Io-
annes in apolalypsi de throno ait scilicet de Maria: proce-
debat fulgura & uoces & tonitrua: quia Maria mater fū-
lū Iesu Xpi, parabolas, euangelia, legalia & mīstifica gesta
dicta & opera audiūs ebit, si dicitur credidit, sincerius
luculentiusq; alij eedit. Hec Maria, a natura reuerēter
conseruata, & à lege diligenter uenerata, à gratia clemen-
ter est p̄ electa: quia sic p̄ se patet sua tuta singillatim redi-
dit, reddendo sibi subiudicūt, ut honoris uicem omniū
impēderet, & insuper nomēt quidam superadrebet. Na-
tura siquidē illi summū & ḡnitiatis florē, lex soli uirginēs
se & iustitias honore, grātia diuinam maternitatis p̄rē cate-
ris decorat, ac spiritualis matrimonij illūmīnū resuera-
uit odore. Natura (qd suū est) illibata uirginē seruando,
lex reuerēter ea ab aliis distinguēdo, gratia uirginatatem
sine semine secūndo. Natura reb̄ loquēdo nō uerbis,
dum in ea integratē seruaret, & de ea deus nature intro-

Gene. 3. naret dices ad serpetem. In misericordia ponam inter te & mulierem, & inter semen tuum & semen illius. Lex, dū eā ab alijs dis-
Lent. 12. stinguatō claram. **Melior** non fuit sacerdos, faveat.

humilitate; contra dolos latrantium, perfectam charitatem. Fuit enim Maria mundissima carne, humillima corde, deuotissima mente. ¶ Arcas duas fuisse legimus in veteri testamento. Ex unam arcam diluvialiam testamur, In novo autem testamento tres fuerunt aliae. Prima arcus est ecclesia, secunda gratia, tertia sapientia. Licit enim prima ueteris testamenti in typo fieret prima noua, & secunda in typo precesserit

reigno, paternitatem in domo, pontificis in templo, sp̄ofus in thalamo; prius enim altissimum fibi cā quāsi mundū speciālissimū creauit, quām in iustitia & sanctitate corā ipso fundaret, & flueat sapientia irigaret, & celestibus desideriis in star scilicet acris sublimaret, & igne dilectiōis ascendēdo illustraret. Hinc in eius mente tanquā in quadā firmamentū sol posuit rationis, & lumen sc̄ientiæ, & uitres tanquā stellarū speciei oīmo dñe; soli qui luce diuinā cognitionis faceret: lunā que cū stellis nocte actionis splendida redderet; & merito dñi certa, quā sic super maria fundaruit cā. Creato ergo mīlido uolēs uitare regnū imperiū angelō. Missus est igit angelus Gabriel à deo. Sp̄ūtūtū, inquit, superuenit in te, & uitrus altissimi obvibrabit tibi. Ita paternitatem domū intravit, in qua carnis habitat suū scepit, quā obtulit deo patri pro salute generis humāni.

ca spm mei. Carbones Thuribuli sunt opa Iesu Xpi. Carbones isti atq[ue] mortui, q[ui]c[um] uero sunt ignei, q[ui] in salutetore nro n[on] potia tolerabat humanitas, n[on] pp[ro]pria faciebat diuinitas. Ignis in carbone, diuinitas est innocentia in opere. Ignis in prunis, cutes est indicium diuinitatis. Carbomortuis, in p[re]sepe facies; igneus, daemona expellens; mortuus, in Aegypti fugiens; igneus, uidentes & ementes colubas de teplio ejus; mortuus, dormiens in nani igne, imperans ventis & mari; mortuus, subditus parentibus; igneus, quatuor satans hoim misia de sept[em] panib[us]; mortuus, ad p[re]torem Iacob rogans potum; igneus, circa Hierico illuminans cœcum & fanas leporum. Carbo erat mortuus, dum a diabolo tentaretur; igneus, dum el ab angelis ministerare. Mortuus in proditio[n]e discipuli; igneus in filio reguli. Sopitus ante presidem; igneus circa Tiberiadē. Sopitus, dum ei Herodes illudceret; igneus, dum mortuo[r]um sufcitorum magnificus fieret. Sopitus, dum et acutum eū felle mixtū propinquaret; igneus, dum ab eo decēta leprosi mīdarentur. Sopitus, dum a Iudeis se abscondere; sopitus, dum cum puplicante & p[ro]fōrante ederet; igneus, dum ambularet super undas; igneus, dum ex aqua facta uino letificare conuas. Sopitus, faciens in cunabulis; igneus, fulgens in miraculis. Sopitus, ante tribunal presidem; igneus, in filia chananitidis; sopitus, in cruce; igneus, in monte. Prune ergo mortuae, erant humanitatis opera; ignites, diuinitatis miracula.

Sermo de v[er]ibili sapientia. Sapientia uincit malitiam. Sicut sapientia sapor boni, ita malitia sapor mali dicitur. Clausus clau[u]o expellitur, ita & prava bons superuenientibus eliminantur. Virtute siquidem & sapientia patris mediatore dei & hoim Xpo Iesu, crucē pro nobis subeunte, simul cum illo fin ap[er]tū crucifixus est homo noster, ut destruatur corpus peccati. Quid ego dixerim corp[us] patris? Hoc merito dixerim, imaginem quā impedit & cōfregit lap[us] excusis de mōte sine manib[us], catus caput aurei, & ceterorum in broriū suffice describitur; q[ui]dā ex argento, q[ui]dā ex aere, q[ui]dā ex ferro, q[ui]dam ex luto & ferro. Caput est malitia, quā superius sapore diximus mali. Vnde & p[ro] autu[m] exprimit, quo nimis sapientia in scripturis designat. Mediū uero corporis, i. pectus & brachia, ex argento suffice memoratur. Argentum est lucidū, & honorum, cui usus honoris de mulcte auditū, & claritas uisum oblectat. Vnde per ipsum curiositas designatur, que in his duob[us] sensib[us], ius uide licet & auditū, maxime uiget; q[ui] ipsos utpote principali palores corporis fenestræ, mors crebribus & lenitus intrare cōsuicuit ad aias nras. Per utrem autem membra corpora quib[us] libido diuina designat uoluptas, q[ui] ex esse suffice describuntur, quod similiter lucidū est & honorum. Qm̄ consig[ue]t malitia ratione inuidit, ut flagitiosi & coquinoti homines nō solū in spuria delectari, sed etiā in infamia cōsueuerit gloria, ut ipote qui latet in maleficerint, & exultant in rebus pessimis. Vnde prauo suis exēplo corrupunt & eos q[ui] longe, & eos q[ui] prope sunt, p[ro]ximos uidelicet mala cōuersatione, remotos ait mala cōuersationis opinione. Illorum oculis luceat, istorū aurib[us] & sonatōne. Tibiāq[ue] quā mole sustinet corporis, ferrea dicuntur. Squamae confusif[us], & tota sustinet machina p[er]i praua & more ferri induata uoluntas. Quare enim peccase? Quia necis quid facias? Abist. Quia co gerte ut facias. Abist, sed q[ui] placet ut sic facias. Imbutū ergo & suffocatū ueneno diabolū uoluntatis desideriū, fomes scleris, & utr[um] flagitiis solū ē quod ob turat aures, nō audiant uoce, in cantantum & uenefici cōsciatans sapeter. Per pedes quoru[m] pars quedā erat ferrea, quedā fictilis, opera signatur tenebrarum; quibus ad notitiam perueniunt hoim. Lutu & ferru[m] bene fibi inuicē non coherent. Per lutu[m], operū immunditiam; per ferru[m], mētis p[ro]pria designat. Quae licet ad horā cōsūganit, dū tū cohære[n]t nō p[ot]est. Duciā siquidē in bonis d[omi]nis tuis, sed in p[ro]moto d[omi]nū ad inferos. Lapis ergop[er]i pedes cōmunit, quā fortitudi & firmamētū n[on] Iesus Xps. Dat deniq[ue]

delectationem in meditationib⁹, pro his, in qua⁹ & immunitis alijs bñcīs qd ei rūsum retribua⁹. Qui totū dedit, qd ulterius impēdere habeo⁹. Calce salutatis accipiam, & no mē dñi inuocabo. Quid est calce accipia⁹? Anima mea desiderabit te in nocte; sed & sp̄us me⁹ in p̄cordis meis. Non men tu⁹ & memoriale tu⁹ in desiderio anima⁹. Nomē sal Esa. 26. marioris meis fratres mei, carnis meæ, sanguinis mei, nomē à feculis abscondit⁹, sed in fine seculorū reuelatū: nomē mi Ibidem, rabile, nomē ineffabili⁹; nomē inestimabili⁹; in eo mirabilis, itus, quo inestimabili⁹; eo magis grati⁹ q̄ grati⁹. Hoc i quā nomē nō iū uēte me labi⁹ meis laudabo, sed fā nō uēte me, uēte uero i me Xp̄o, sicut adipe & piguedine repleat⁹ aia mea, ut non solū exterior⁹, sed & interior⁹ labi⁹ inuocē nomē dñi. Quicq̄ cīm iū uocauerit, sed in uocauerit nomē dñi, saluus erit. Non solū autē nomē, sed & memoriale passi⁹; cī⁹ temp⁹ sit in desiderio aie meæ, ut passi⁹; cī⁹ particeps efficiat. siquō agnoscere potero sicut & agn̄t sum. Sic ergo calice⁹ accipia⁹, q̄a monumē Iohel. 2. ta passi⁹; sue intra aie meæ sinū, intra memorię meæ celas temp⁹ reueluā. Ap̄icā regē Salomonē in diademate⁹; coronauit cū mater sua. Ap̄icā cū ligatti, flagellati⁹, con Num. 12. sp̄uti, saturati⁹ opprobriis, clausi⁹ cōfīxi⁹. Ap̄icā in huius decessu exilis serpentē enēti⁹ sup̄ columnā crucis exaltati⁹, ut serpentes q̄ mōrēt moriant⁹, q̄a null⁹ qui credit in cū pibit⁹; sed habebit uita eternā. Hec & alia patientis & misericordi⁹; in cīm iū memoriale, memorie meæ arctis cōmēdabo, & ad os cogitationis reuocās, ruminabo diutius, ut īmpinguer deuot⁹. Hec i quā crucis & passi⁹; cī⁹ insignia sunt pītis, & leua cī⁹ dilectionis q̄ nemo unquā maiore habuit⁹; sit sub capite meo, 'ne uidelicit mens mea ad carnalia incurue⁹ desideria, donec dextera diuinitatis cī⁹ amplecti⁹; ut ab orebe⁹ sit quod mortale est a uita: & 1. Cor. 5. mortale hoc imortali⁹, & corruptibile hoc iduat̄ incorruptionē. Lenā in hoc loco huānitatē cī⁹ accipio, in q̄ nos bis exhibuit charitatem ut dixim⁹, q̄ nemo maior habet, ponēs aiam suā etiā p̄ inimicis suis. Dextera est diuinitatis, Psal. 16. quā desidero amplexari & cīcīdati⁹. Tūc emītariabor, in Psal. 5. quīt, cī⁹ apparuerit gilla tua, & adi⁹lebis me letitiae cī⁹ uul tu tuo: q̄a delectationis in dextera tua usq̄ in cī⁹. Ceterū quātū dextera similit̄; p̄cellit, quātū uidelicit eterna caducis, & corruptibilis corruptibilit⁹; & mortalib⁹; tñm quātū nobis cooperabit⁹. Profess⁹; ut hō sit incorruptibilis. Si seminates in carne, tā meliusimus corruptionē; seminates in spiritu, nostra metem⁹; incorruptionē. Omnis ergo tē porū que sub cōversatione ueteris hoīis transfigimus, frustus nostra est p̄fīlio Xp̄i, cui debem⁹; cōfigurati⁹; mortificatio eius circumferentis in carne nō mortalē. Vñ sicut ab initio cōversationis, ita ab initio p̄dicationis sicut ap̄p̄ Math. 4. tñm nobis p̄niam Agite. Iqt. p̄niam, q̄m appropinquabit regnū celorū. Magna reflectionē senferat, q̄ de fructu p̄ Psal. 41. nesci⁹; dicebat: Fuerūt mihi lachrymæ meæ panes dīc ac Psal. 79. nocte. Et alibi, Cibabis nos pane lachrymarū, & postū Psal. 59. tñm nobis in lachrymis in misura. Et iterū. Potius nos uisno copiūtis. Quare ergo nō dixerim⁹; p̄niam messem uel fructū, q̄ panis nocatur & uiuim⁹; Fructus iste amīus est, sed salutis iste: q̄a p̄niam amara est quidē ad tolerandum, sauberim⁹; aut ad coūlācēdū. Proinde fidelis aia que retro sum⁹; obliuisc̄; desiderans, & ad anteriora extendi⁹; his fructib⁹; stipari & roborari desideret, quaten⁹; p̄sp̄ interposi⁹; tis ad secularia desideria carnis cī⁹ illēcib⁹; nō possit reflecti⁹. Sicut autē p̄tālatatem uetus nōre recolentes finē cī⁹ & fructū habemus p̄niam: ita aemētūtē nouitas nos meditatio p̄cūrrentes, quandā gaudīo senti⁹; mus fragrantia⁹; que merito florib⁹; cōparat, q̄a uiso flore sp̄s fructus concipi⁹; sicut & p̄ horū p̄gūtationē gaudi⁹; certis anūmātūtē ad expectationē futurū. Quod cī⁹ nō uideamus speram⁹; unde & per patiētā expectam⁹. Tp̄s ergo p̄terī fructū; cī⁹ cōpūntio: xii futuri flos est deuotio. Dormias ergo necesse est inter medios eleros id est inter passionē & resurrectionē, inter fructū & florē, in 1. Cor. 7. ter cōpūntionē & devotionē. Qui sunt qui dormunt⁹; Qui sunt qui rānq̄; non fientes, q̄ gaudēt tāq̄; nō gaudent, qui utūtū hoc mīdo rānq̄; nō utūtū: q̄ ut deuotio. 1. Petri. 5. res & ueraces; sicut qui ignoti & cogniti⁹; per ignominia & bonā famā, tā, p̄ pēra quād aduersa huius uite trāsent acsi non sentiant. Beatus si qđe pop̄s cui etiā in hoc mīdo relīctus est sabbatūtū. Qui dormit⁹; expositus est, nullam sui curā gerens, & tñ quelcīt. Ita & nos cēm foliūtudine nīam in cū p̄cūrrentes, tā in aduersis quād in p̄sp̄ exponam⁹; tā p̄ planā quād per aspera eucatui illi⁹; congratulantes, qui ideo iclīnauit celos & descendit⁹; ut reduceret nos in uiam rectam, ut de loco p̄egeationis, tremus in ciuitatem

ciuitatē habitationis. Si hēc uia ardua est & strīcta, ne descas, q̄a eo tutor & rectōr est. Porro p̄xetus tuus fortis & pius est, paratus utiq̄; in defēctu tuo, te sacris in humeris collocare, & te portare ad gregē, q̄a qui dux & dñs tu⁹. Psal. 67. est, ipse etiā & aīnus tuus est. Isachar aīnus fortis, & posteriora dorſi eius in paleore aurī. Ipse dorſi nostrū cui imponant onera ceteris mēbris iportabilitā, sicut & hec deus nōt̄ emissari⁹; ipse est, cui imposta sunt p̄tāna, q̄a uerē langores nōt̄ solū tūlit, & dolores nōt̄ solū portauit. Hīc ergo in memoriā reuelouientes passionē Xp̄i, oīa blandimēta mundūt̄ stercora reputem⁹; ut passionibus Xp̄i cōformetur. Inde spe tenēt̄ firmiter glori⁹; refūtationis, ne descīt̄; sed & uenit̄ in tribulationib⁹, quād tū aliter non fit, nīt̄ tibi sapiat̄ deus. Quāras ergo necesse est sapientiam per quātū tibi sapiat̄ deus & mundūt̄ despiat̄; que per preciosam signatur margaritā, quātū inuenit̄ homo uadit̄ & uendit̄ in uerla quātū habet̄, & emit̄ eam. Vñmā guāt̄es & sentires quād dulcis est dominus. Vñmā guāt̄es panē qui de celo descedit̄, habent̄ suē omne Sap̄i. 16. delectamēt̄ & fuauit̄ sapientia. Profecto si qđ haberes, uēderes, & cōparares cā. Quid tñ habes uendere, q̄a oīa que possidēt̄ uēdīst̄ propter agn̄t̄ paupertatis copātandū, in quo thesaurū inuenias continentia. Vide 1. The. 4. carnis. Preciosus siqđe thesaurus est possidere uas suū in sanctificatiōne & honore, nō in passione desideri⁹; ut aīt̄ ges̄tes q̄; ignorat̄ deum. Noli querere thesaurū hūc in tēr sp̄inas & tribulos secularis illecebrare, nec in filiū rūditatis antiq̄; que. Non cīm in filia, sed in agro abscondit⁹; est. Queras psal. 103. in agro ubi saturant̄ ligna capi, & ubi pāseres nīdificant̄; id cī⁹ ubi incoēt̄es respīcūt̄, dīgnos p̄nīt̄ fructus facētes, prole gignit̄, non sibi tñ, sed & alii pīcīt̄. Cōtinētia tibi credas necessariā, ut p̄fīancēs fiat in te fōnēt̄. Iacob. 1. qđ salīt̄ in uita eternā. Aqua nō sursum salīt̄, sed defūsum necesse est ut ueniat̄. Oē datū optimū & oē donū p̄ festum defūsum est, desceclēs a patre lumīnū. Ergo quod fallit̄ in uita eternā, a uita eternā p̄fīt̄ defēctūt̄. Vñlīcēt̄ aqua defūsum ueniat̄, nīt̄ cōfīnēt̄ & inregū habeat̄ oīductū, sursum nō redit⁹; sed diffīt̄. Defēctūt̄ in tēpūt̄, ut fūnēt̄; que sangūnē Xp̄i euacuat̄, & dītīo diabolū subfugat̄ mundū. Vide qualiter propria uolūtas ad ueretur deo. Nemo p̄t̄ duobus dominis seruire. Nō poteris obēdīre sūmū & diuinū & proprie uolūtas. Si cīm uolūtas tua uolūtāt̄ diuinā cōcordat̄, fā non propria uolūtas est, sed cōmūnū: non tantū est homīnīs, sed homīnīs & dei. Ceterum uolūtāt̄ dei ex debito creationis tuae necēt̄, tēs obnoxius. Quare: Quātū sola uolūtāt̄ dei certa est, quare creuerit & creuerit te deo, sicut aīt̄ apostolus Iacobus. Volūtāt̄ genuit̄ nos uerbo ueritatis. Facit qđ debes dum obēdīs, cī. Debūtūt̄ cītā uītūt̄ penīs fide Iacob. 1. liter p̄fōlūs, dum cītā uolūtāt̄ & habes in desiderio, & seruas in obsequio. Ecce autē fallēt̄ diabolō & sensibus tuis seculo lenocinante, ad ea q̄ foris sunt curiose egredī, tēs ad quorū delectationē dī, p̄p̄ uolūtāt̄ attrahēt̄ cōcupisēt̄, quodāmō abrenūt̄as deo, ac si abnegās dīcēt̄. Hucq̄; te colūt̄, uolūtāt̄ tuā feci⁹; sed nullam i me defīcēs habeas fidūcīa, quātū ali dīo seruīt̄ fidēm̄; seruare proposui. Ecce p̄p̄ uolūtāt̄ iniquitate abnegāt̄ dei tuūt̄, sed neccīt̄ tibi ipsa negati⁹; quātūmo impudēt̄issimū p̄dō subēt̄ quēt̄, in p̄fēctiōeis eius uolūtēt̄ debachāt̄, fā alīmēt̄ quād inūtēt̄is que p̄e paraūt̄ nō cōrēptōrib⁹; sed seruitorib⁹; fūt̄, ad fātē māfōt̄ inūtēt̄iā impudēt̄ abutēt̄. Si in monasterio es: nīl comēdis, nīl bibis, nūl inuērēs quād prius nō auferas; dum cītā de facīto uītūt̄a rapis, latrocīmo facīt̄, gemūt̄, magis quād cōsēntūt̄ extorquet̄. In uento hūtūt̄ modūt̄ thesaurō in agro paupertatis, ut in tuā thesaurū redīgatur p̄fēctiōem, uade & uende omnia que habes, & emē agrū illūt̄. Quid est uēde omnia que habes: Abrenūt̄ omnia que possides, exēfis ad Iesum extra castra, ut portes improprium crucis eius, quātū tenus tanēt̄ humilitātē merito de memore exēfis in quo inuolute sunt semite impōrūt̄ (qui in circuitu ambulat̄) Matt. 5. Cītā

Simile est regnum celorum decem uirginibus, quas rex celorum si sibi cum lampadibus luminosis occurrerint, in illum celestem thalamum intra a syli cubiculis introduceret. Sed quod facit, quia quinque sunt fatae, & quinque prudentes. Puto autem quod & plures, & prudentium numerus longe supererit multi, plūcitas fatae sunt: exalterat oēs acceptis lampadibus exerūt obutum spōno & spōnse. Exierit. Vnde exenterunt Planēde substantia & seculare cōueratione, & tuta illud. Recedit te, exite inde, & imidū ne tetigeritis. Audit̄ & Abrahā: Gen. 12. Exi de terra tua, & de cognitione tua, & de domo patris tuū. Loth quoq; de Sodomis exire precipīs, & retrofūcere phisbetur, ne pariter cum Sodomitis ardēt̄ in uoluntate incendis. Sed quid dixit ad angelum. Est ciuitas hic iuxta, ad quam possum cōfugere, parua & saluabor in ea. Nunquid nō modicū est, & utere aia mea? Ciuitas parua & fūcta, id est non longe a seculo in qua Loth ardente Sodoma saluat, monasteria est. Nunquid non modica est respectu illius, mūdi latitudinem occupans, populoval de & malitiosa, cupiditatis & libidinis flagratiū incendio? Extinus īnde, & ad parua ciuitate que fūcta est confusus, mur, ardēt̄ cū ciuitate suis. Sodomā relinquentes. Saluabor, inquit, in ea. Planē saluabatur in ciuitatula ista, si nō respiceremus retro, si flāmam. Sodoma (que iuxta fūcta ardet) non nos apprehendit, non nos incēderit faul, ita caduce. De hac Sodoma exierūt uirgines obuiā spōfo & spōfē, longe enim est a uirginibus fiamma Sodomorū. Exierūt autē cū lampadibus, lumbos habētes precinctos: & lucernas in manib; ardentes, ut & cōfatis singulū astrin- gatur in corpore, & ad utilitatē proximi, & gloriā patris, lux exēpli clarcat in operatione. Sic Gedeo in lagūculis lampades occulatas, sed in hora certaminis si actis uacuulis demonstrans, repentina luce hostes terruit, & uertitū suā. Terrēt enim prīncipes tenebriū uita luce bonitatis operari, ga strane ante lucē tenebra nō pīt. Prudētes enim uirgines accepterūt oleū in uasis suis cū lampadibus. Vide prudētū uirgīnū istarū, sciebat noctem fore productam & nescientes qua hora noctis spōni ueniet, non contētē oleo lampadū, etiam in uasis oleum sumuit, ut si fortē illud quod erat in lampadibus adnihilaretur & desiceret, de eo quod in uasis reponerat, ad custodū lumenī, lampades implerent. Oleum in lampade, est opus bonū in manifestatione, sed dum uidetur a proximis claritas operis, dum miratur & laudant, extollitū plētū, & assurgit clavis animus operatīs: & dum in se & nō in dī gloriatur, lumen lampadis adnihilatur, & carēs somēto cōgruo lampas quis corā hoībus clare luet, corā dīno tenebrā. Prudētes uero uirgines prēter oleū quod in lampadib; bus habent: oleum aliud in uasis reponūt, quia nimūnū sancte anima dum spōni sui pīstolatū aduentū, dum toto de fiderio etiā clamāt quotidie: aduentū regnū tui. prēter sūla opa que proximis lucent ad dei gloriā & uident, alia quā in occulto (ubi solus patet uiderit) opera faciunt, ut si fortē illa que conspicua & clara sunt, statu laudis humi- na extinguit, oleum occulte cōfidentē suffraget. Hec est gloria fili regis ab initio, dum plus de oleo quod in uasis cōscētū dilucēt, quām de eo quod luctū deforis gloriatur, perīscit & extimāt omne quod cernitur, nec id dīgnū sudicat remuneratione, quod fauores hoīm prosequuntur. Latēter igitur qui pīxalat operas, petit fecre- tum, orationib; pīllat celū, fundit lachrymas testimo- ris, & cū dilectō illo suo spōsito gemituū fabulat. Hec est gloria, sed abfuit, sed mūla filii regis & amica. Hoc oīlū fatū uirgines nō habēt, q; nisi ad nitorē uane glo- riae & fauore hoīm non operantur. Hoc oleum in quo prudētes cōdūt, in abditis cōscētū uacuulis reponit. Morā autē facete spōni dormitauerūt oēs & dormirēt. Dormitū uirgines bone in dīo, & in Xpī pīfō dulce reclinatorū habētes, manē illud ultimū pīstolates. Manē inq; atabo tibi & uidebo. O quām iucundū interīm topo re spōfū, quarū caro in spōne requiecit, & in spōni hila recēst, liber inter hac meminisse qđ latū Germanū pōti

331

Apo. 14.

Ex Altissimodōrē Romā petens cū Eduā denūnūset, ad tumulū sūti Caiſſani diuertit, quē pprio uocā noīe, qđ, inquit, agis frater charissime. Et file de tumulo dulciter, inquit, in pace requiesco, & aduentū redēptoris expecto. Ecce prudētū uirgīnū form̄: qđ celiū dicit spūs, ut te Apo. 14.

quicq; cā laborib; suis. Nō aut hoc fatus uirgīnū dī- cīt, nec talis iteri sopor earū. Nec cīlā laborib; resq; cū quārū caro uidet corruptionē: ut ingrediatur putredō in ossibus carū, & subter cas scatet. Et hoc qđ caro. Aīa ue- rō sepulta in inferno quo dormit cōturbata, que in tornī tū posta erat sitūne spāt gutta refūcīt, & resūrectio- nis dī & aduentū iudicis male sibi consīca perhorēscit. Dormitauerūt tīgīl oēs & dormirēt. Media autē noctē cla- mor fact̄ est. Ecce spōliū uenit ex parte obīa ei. O clamorē prudētū uirgīnū omni modūtātē oīb; modūlis dul- ciōrē. Ecce spōliū uenit. Putas uox ista est filiū dei, quā cīlā Ioān. 5.

tenēritē beata illa hora, oīs qīn in monumentis sunt audīt, & qđ audītū uītētē. Dīc illa Xpī pīfēt dīc utū da in illa Psal. 50.

hora auditū meo gaudīt & lētitā, et exultabit offa hūlā. Non timēt rūcī qđ dīc ab audītione mala quā audi Mat. 25.

tūnt qđ bōt̄ dīcūt̄ es: ite maledicti in ignē eternū. Erīt fortassis uox ista illi turbatī archāgēlī, in cuius uoce & in nouissima tuba dīsdescendet de celo. Canet cīlā tuba, ad cuius clangorem (ut Hieronymus uerbū utar) totus tī mebit mūdū. Frāgor igitur turbū illius dī dubitabil angel⁹, dī expērgiscētur hoīes, tartara etiā tenebrosa cōcūt̄. Audient miseri qđ bōt̄ sunt, qđ illo tempore fāstūlo, audient tūc qui nū audīt̄ & facere nōlūt̄. Exite obūa ei. Magn⁹ qđē clamor, qđn ut Sibylla dīcīt, qđn tuba sonūt̄ tristē dī mittet ab alto orbe, qđn cīlā adūcabit dīfūrūm & terriā dīfērūm uolēs pīlūn suūt̄ ante se, & prudētes uit- gines ab infatūtis separare, adūcabit cīlā dīfūrūm, ut iūtrāt̄ illē celorū de suis sedib; mouēt̄, & oēs agē Psal. 49.

Il coam co dīfūdādū congregēt̄. Psalmista. Aduocabit cīlā dīfūrūm, i. spōliū animas cīlā iūtorū bōt̄ abe dīfūrūm fūrūt̄ ut requiescēt̄ pīsadhū modicū, donec īmpleat̄ numerus fratrū eorū. Tunc celestē illa habitatōt̄ relīcta, sancte illē aīa suis corpib; reddīt̄, rāto tutius, quātū in corrūptū gaudebūt̄. Tunc in momēto in iūt̄ oculi iuxta Ezechielim, in capo plēno oīb; mortuorū ossa ad offa & nerū ad nerū, & sumfūre ad sumfūra dēnuo collis- gentur; qđ surgit̄ corpus spōt̄ale quod semināt̄ est aīale; & resurgens a mortuī fam nō mortuī, mors illi ultra nō dīabīt̄. Tunc in articulo in dīfūrūm defillū uenēt̄ spōliū clamor magn⁹ oēs excitabit̄ dormītēs, & clamabit̄ uit- tute magna & efficacissima. Exite obūa ei. Exite dormītēs, & in occursum iudicis fētītē. Tunc plangent̄ se oīt̄ trib⁹ terre. Tunc dīcēt mōrīl⁹, cādīt̄ sup nos: & collib⁹, operīte nos. Exite de tumulū qđ cōscēt̄ memoria non accusat̄, & uidēte iudicēt̄ bībī cōfīcī & bonifērīt̄ gau- dētēs. Reprobus aīt̄, nō tam uolūt̄ quām potēt̄ iudicēt̄ ex hībēbīt̄, nec tam de monūmētis exēt̄ quām trahēt̄ Merito. dies illa, dies ire, dies calamitātēs & miserie, dies reñebāt̄ & caliginis pīdāt̄. In qua iudicēt̄ signū tellus sudore madēt̄. In qua decidēt̄ cīlā signūt̄ sul phūris amīt̄. Tārcētēt̄ chaos mōstrab̄it̄ terētēt̄. Ignis cīlā enīt̄ dīm pīcēt̄ & iūfānt̄ in circuitu inīmī- cos eius, qđ tūc iūt̄ Sodomitū iūuenīt̄ nūdūs & iūt̄ fētēs. Si cīlā refūgēt̄ ignis & sulphuris imber iūndās ignēt̄ & cōbūret̄. Erit tūc oīmō miserabile uīfī pīcorru- pītib; & incremētib; corp⁹, nōc futūrib; cōbū- ret̄, nec iūfūt̄. Capillus cīlā de capite nō pīsib; quā- mī corporis qđ hīcorrūpt̄ela induerit̄, uel incīdī potēt̄, uel aīlī. Aspīce salēmādrā sup ignitas & ardētēs prū- nas illefo corpore gradēt̄. Porrō asbestus lapis talis fer- tur esse nature ut ūemē accēfūs, & inextinguib; blīster ardeat̄, igne lapidi inberēt̄, nec tamēt̄ cōmūt̄. Tal uērī mo- do ut opinor ignis ille sulphure in flammatib; ūimīcos dī. Iūt̄ uero dīcūt̄ babyloneos tres pūeros nō tangēt̄ oīmō, nec cōtrīstāb̄it̄, nec molesta quācīq; inerēt̄, cīlā re- formāt̄ dīm corp⁹ humīlītātū nōfīt̄ cōfīgūt̄ corīs

Dante 3

gurat

SERMO

claritatis sue. Rogo qd inter hac erit mētis peccatorib⁹, qui nunc latet cū maleficerint, & exultant in reb⁹ pessimis. Quid inquit animi tūc habebut, ardetib⁹ elementis, terra dechiscit, & hiatus terribilis chaos demonstrat tarareū, cōsurgētib⁹ mortuis, & fiducie illo cui pater oē iudi cū dicit, ex oibus angelis ad amictum. Misericordia dū huc cogito & scribo, cum timore palpit, humer oscili, & tributarer nūmī si nescire mis̄as dñi. Verū ad proposi tum reuertar: tūc surrexerūt cēs uirgines illæ, & ornuerūt lapides suas, i.c. cōstictias cogitatiōnū accubantib⁹, aut etiā defendentibus. Arguam te, inquit, & ita tuam te cōtra facit tua. Possumus nos p̄tā nra potuit dorlum nostrum dum hic uiueremus, & tāquā de actib⁹ nūs nulla esist atē tribunal Xp̄i facta dicūto, p negligentiā p̄tā multa oblitio tradidim⁹. Sed qd alit. Stataū te cōtra facit tua, i. totā uitā tua, q̄cqd cogitatiōnū peccanti, ante tua facit mētis adducat, q̄ cū oīa simul uideris, dīctā. Hac fecisti & tacui. Sic fieri arbitror horā illā, talicūdiciū fieri, uerita te q̄que Xp̄s est in cordib⁹ singulorū iudicāre. Heu quā ta tu in mentē uenit, q̄ nunc uel nulla putates, in cōfessiō atq̄ impurgata relinquitur. Quod metuēs p̄tū ac p̄dens qd̄ Ezechias. Recogitabo tibi, inquit, omnes annos meos in amanuſtia aīe neas. Recogitabo, iuterū cogitabo, ne aliqd fortē oblitus sim, nec aliquid iniudicātū & iudicūlū remaneat. Ornāt ergo lapides prudētes uirgines oleo qd̄ in uasis responserūt, sed faturū uirginū lapides extinguntur, & q̄a tenebrarū opera fecerat, in tēnebris remanerūt. Date nobis, inquit, de oleo uero. Stulta petrifico. Vix iustus saluab⁹, & uix eūtā sc̄is sustinet suū oleū sufficit ad falutē quanto minus & sibi & proximis & iudicūlū remaneat. Noe, Daniel & Iob nec filium liberab⁹t, sed ficut aīa que peccauit ipsa morit, sic aīa que iustitia fecerit, sola saluabit. Rūderunt prudētes dīctes: non forte non sufficiat nobis & uobis, ite poti⁹ ad uidentes, & emite uobis. Tardatu est; iam enī nequaquam iustitia oleo uenientiūt. Iam pphēce & aplū alijū doctores q̄ hoc distraheret & habere uenale solebant, à talī mercimoniū quicq̄cūt. Neciam ult̄ rūs dicit. Sunite plāmū, & date tympanū. Quid plura, que parate, erat, intrauerunt cum eo ad nuptias. Virgines ad nuptias intrāt, quas introduceat rex in cubiculum suū, quā carū speciem cōcupiūt. Ibi de celesti cella una tria p̄sonif⁹ & p̄pnaf unū nouū, qd̄ pat̄er bībet & monstra, ut filii hōis. Et clausa est fama. Que fama? Illa que nunc patet uenientibus ab oriente & occidente ut recumbant cum Abramā, Iacob, & Iacob in regno celorum. Illa que atē cum qui uenerit adīme, nō encīta foras. Ecce quo modo patet nūc, que tūn in aēternū claudet. Veniūt homicide & admittuntur, uenient publicani & meretri, cōscē & recipiūt, uenient fodim̄t molles, adulteri, fures, & quicq̄b⁹ homī, & patens eisianua nō negat. Multus est cīm ad ignoscendum; p̄stabilis super malitia qua licet, & quantūcūt. Tunc autem quid dicit clausa est fama fama pietatis & misericordia Christi. Que nūc la chrysmū, gemifib⁹, suspiris & precib⁹ p̄sonitū facile patet, clausa est. Nullius penitentia, nullū oratio, nullius genitū ampli⁹ admittetur. Clausa est illa fama que aīo Iohel. 2. post idolatriam recepit, qua David post adulterium, post homicidium admisit, que. Petrum post trānam nectionem non solum repulit, sed claves suas cī obliterā das tradidit. Vigilate itaq; quia necc̄s dīcm neque horam quā uigilantib⁹ & orantib⁹, non dormientib⁹ & p̄sigitantib⁹ regnum celorum praestatur per domīnum nostrum Iesum Christum, cū est honor & gloria in secula seculorum. Amen.

De septem gradibus confessionis.
 Otas mībi fecisti uitas uīta, ad plebis me lētia cum uītu tuo, delectationē in dextera tua usq; in finem. Ad te quidē libēter accedim⁹ domine Iesu, discipuli ad magistrū infirmiā ad medicū, serui ad dominū. Tu es enim magister & dīs cū schola est in terris, & cathedra in celis. Tu es ille exi-

misus medicus, q̄ solo uerbo restauras umuerſa. Vias tuas Psal. 24. demonstra nobis, & semitas tuas edoce nos. Vide cīm tuas Prou. 3. uer pulchrit, & omnes semitas tue pacifica. Beati qui am bulant in uia tua domine uitātū, beatores qui currunt uia mandatorū tuorū, qui currunt in odore uenguentorū tuorū. Exultas enim ut gigas ad currēndū uām, & nō so Psal. 18. lum currēs, sed & saltiens in motib⁹ & transflīens colles. Exultauerūt gigantes philosophi nō ad curādūm uiam tuam, sed ad quārendā uām glorīa, euancētes in cogitationib⁹ suis, nō in humiliitate aut in uituitib⁹ tuis, sed suis. Viam enim sapientia nescierunt, neq̄ meminerunt sensari cī. Non est audita in Chanaan, neq̄ uisa est in The Bārc. 3 man. Maledicti qui dixerūt dīo Iesu, recede a nobis, sc̄itātū uitātū tuarū nolum⁹. Nos q̄rim⁹ te de die in dīem, & Iob. 21. sc̄ire uias tuas uolum⁹. Principales uiae tue due sunt, confessio & obediētia. In confessione cīa lauant, in obedētia uitritutes solidañ. Bonū aīe ornamenti cōfessio, q̄ & pecca 2. Re. 12. torē purgat, & iūltū refert purgatoriū. Si p̄sta uīta, in confessione lauant, si bona opa, confessione cōmendātur. Cū malū tu cōsisteris, sacrificiū deo sp̄us contribulatus; cum dei beneficia, immolas deo sacrificiū laudis. Ab ip̄s confessione fūtūs iūlē p̄fingratus, & p̄fōr̄ mortu⁹ reputatur. Confessio eḡt p̄tōris uīta, iūlē glīa. Vides David dī centē: peccauit & audientē transflīst dīs p̄tī tuīta te & non moriteris. Cōsidero Marīa, si non uerbis, tī operib⁹ publica sua crīmīna cōfētēt, & dīm pro ea respōdētē: dimissā fūtū cī p̄tā multa, qm̄ dilexit multū. Respōdo pri cīpēm aplōrū negantē timide, amarissime sītē, Xpm illū respīctā. Felicē lētio in tēcorē acuſantē: Xpm exū Luce. 7. fāntē, & dīm promittētē: hodie meūtē crīs in paradiso. O Luc. 22. quā sublimis ista confessio, q̄ p̄ātib⁹ ad regnū de terra ad celū, de cruce latro dānatus ac crucifixus ad Luc. 23. paradīsum aīcēdit. Gloriōsa cōfessio, q̄ Petru ap̄lī trīne negotiōis crīmīna liberauit, & ab apostolū culmine cādere nō permīst. Fidelis institutio, que Marīe multū dī legenti multū dimīst, & amoris multū titulu in signū dī sc̄ipulorū corpori sociavit. Praeclara misericordia, que regē & pphēta multiplici crīmīniū iūtationē cōmūndauit, & in antiqua gloria dignitatis p̄ducēdo reduxit. Hec est uia q̄ uiatore suū nūquā fecellit, q̄ nūquā deferūt nisi deferēt̄. Huiusmodi multiplici sunt fūtūs ad inueniēndū difficiles ad tenēdū, ad cnumerandū in inexplicabiles. Prīma semita & prim⁹ gradus in uia ista est cognitio sui. De celo cōdit ista sua; nosce tecipsum hō. Vides si non spōsus in amoris cātico spōde aīde loquatur. Sīgnoras te, inquit, o pulchra inter mulieres, egredere, & abi & cetera. Canti. 1. Cognitio fūtūlītā in trib⁹, ut cognoscat hō quid fecit, qd̄ meruit, qd̄ amīst. Quid ullū dī nobilis cratura, imago dei, creatoris similitudo, quām carnē tuā illecebris carnā, lib⁹ deturpare, & pro bīciū iūlūtate torētēm perdere uoluptate. Quid sūtūs quām rapīmetēm ita, sup̄bia extollī, uexātū inuidia, & anxiate torqueat̄. Que i crocēs es nutrita, quare fētora amplexaris. Recordare etiā qd̄ merueris. Subeat memorī tuā gēnētīs olla, fornax ferrea magna, Babylōnis, domus mortis aīxitatīs domīliū, flaminū globo, acerbitas frigoris, tenebre semp̄tē. Considera ordīnē tortītorū, tortū facies, mutatio pēnūrū, mestītarū iūmitatū, & itēlētūb⁹ oculū. Iis ista discurre, & poteris dicere: militū erat mihi si natus non fuīsem. Reflecte oculos & qd̄ amīstūs aiaduerte. Re. miniscere qualis sit ciuitas gloriōsa, celestis habitationē, lo cū uīta, suauitatis palatiū, splēdor gloriæ, grātia magnitudi, claritas infinita. Attende ordīnē gaudiōrū, gaudiētū uītū, p̄tēmōrū uīcītūdīmē, multitudē dīcītūrū: & potes exclamare. Qui te p̄dīt, torū perdīt, domīne deus. Si hoc tripliciū fūmūlū ligaueris animā tuā: intellīges & aiaduertas q̄ iūtū salutis nota p̄tī est. Secundū gradū est penitētia. Hec duo ita fibūnūcē cōnūcta sunt: ut cognoscere se non possit nisi penitētia; penitētē nō possit nisi se cognoscet. Penitētē igit̄ aīa copūtiōis faculo uulnerata, penitētē triplici: q̄a innocentia amīst amīssam

DE SEPTEM GRADIBVS CONFESSIONIS.

amissus non requisiuit, & neglexit patetia dei. Scio dñe Iesu quia primâ istola innocetia nobis in baptismate redidisti: & amicu nreum candidatis, in iustitate solo reloca-
cisti, cito recessum a tua quâ offedit nobis. & portionem
substantie que nobis contingebat, cù prodigo tui in dis-
similitudinis regione expeditum. Venerunt ad nos iustissimi
m sps & eternorum igni reges, ad mudiatos immundis,
ad saluandos dannati, curia ad rectos, & dixerunt aie no-
stre: incurvare ut transcamus. Audituimus illos, & incur-
vati sumus, tristiter per nos, & timocetia amissim⁹. Si cul-
pam p̄dificare, qd̄ putas erit nō regisse pditare? Perdit ali-
quis aliqd̄ in hac mortalitate, q̄ si iudices, amicos conuo-
cat, trahit in cām, nūl intentatus relinqit donec uel amissa
inueniat, vel ablatu refutauit, & custodiat restituat. Nos
hereditatē nostram in corruptibile, immarcessibile, incon-
taminatam in celis, iustisius illi⁹ infestis homicidie p̄-
didimus, & non regim⁹ & incurvauit nos & nō resurgi-
mus. Surgam⁹ & eam⁹ ad p̄icm nūm dicitēs cf: Pater pec-
cauim⁹ in calu & corā te. Et om̄ euangelice letictis texti
p̄currentes, offerant p̄ p̄iam metis, cordis cōtritionē, si
forte cum adhuc longe sum⁹ uideat nos p̄. & mia mouea-
tur, & currēs ad sap̄ collū nūl, & oculetur nos oculo
oris sui. Fortiter tubect⁹ p̄fert istola primā innocētē, &
indu nos uestimentis uirtutū, & dari anulū secerotorū iā ma-
nu nra, & calcari pedes nros iī p̄parationē cuagelii pacis,
Precipiter fortassis adduci uituli saginatu, & occidi in fa-
ctificatione reuerentēs, & epulari & exultare, & in sympho-
nia & choro reduci ad supernae gaudia ciuitatis, ubi gau-
diū est angelis sup̄ uno pslore p̄ianam agente. Scim⁹ dñe
nec illos q̄ ambulant in p̄nia. Quia enim p̄cim nō fecit nū
si un⁹. Brin⁹ ut rū si non ipauit dñi p̄cim⁹. Omne qd̄ ip-
se mihi nō ipaute dec̄reuerit, si q̄ si non fuerit. Cogita etiā
quāta sup̄bia patiētia dei usus, imo abusus sis, Videtur te
peccare, & diffimulabat q̄ si nō uidet, uocabat, & nō audie-
bat: minabat, & nō tempestas: pm̄trebat, & cōtenebas, nec
pm̄sisis illeflus, nec terrore p̄cūs. Ignoras q̄ patiētia
dei ad p̄iam te adducit: Tunc timore magno ne thesauri
zaueris tibi irā in dic frē & reuelatiōis tuū iudicii dei, &
memeto q̄ horrentū dñi icidere in manu dei uiciūs. Liga-
1. Iḡnō hōc tripli cataplāmate patientie uiuhius aī tue,
& dic: Misericordia mea dñe, qm̄ inūrm⁹ sum, fana me dic&c;
2. Terti⁹ grad⁹ est dolor, sed & ipse trina ligatioē cōnexus.
Verē pot cognitioē & p̄iam dolor meus renouat⁹ est,
& in meditatione mea ignis incadūt, q̄a creatorē offendit,
dñm nō timet, sp̄ciū benefactore. Nungd̄ non sicut lutū in
manu figuli, etiā uos iā manu mea dicit dñe: Insuper feci-
te uas in honore, cur te iā contumeliam facere presumpsisti?
3. Nunq̄ dicit signētū figulo, cur me fecisti Creatura crea-
tore, n̄gmetu factore, opus opificem aūsus es puocares.
Memeto uifissima testa, quia si eccl̄is sap̄ lapidē istum,
cōtingeris; si uero super te cedērēt, cōteret te cōtritioē
timida, ita utne usq̄ uiminiū pateat. Tu autē sanguinem
sanguini miscuisti, & creatorē offendies, & dñm non
timēs. Seruas eras illus dñi cuius frē restire nemo pōt,
& in p̄ceptis cuius accuperas uoluntatē. Noluitur intellē-
gere ut bene ageres, sed recalctrās dñi imperio, pp̄ia le-
4. ge intra rem publicā uisere decreuisti. Nā audiuīt quā sen-
tentiam excipiat seruus nequā, qui seis uoluntatē dñi &
non facies, multitudini uerberū resueraſ. Assistent angelū
ad audiendū uocē sermonū eius. Stelle uocant, & dicunt:
adsumus. Vēti & mare obediunt ei, & oia legē p̄fixā ins-
conculua retinuerit firmitate. Tu solus peregrin⁹ es, & impa-
toris decreta malefatis non curas? Audi q̄a p̄d̄ te mitte-
re in tenebras extiores, ubi fietus & stridor dētrit⁹ p̄ce-
tua infelicitate crescebit. Qz, si te nō uocat creatoris
fensto, reuerentia p̄fatis moueat saltē ingratitude, q̄ tan-
tu benefactorū in tuis bñficiis cōtempstis. Vñm simile
benefactorū inuenies, qui tibi ministrat syderum curfus,
teperis exis, fixūluditate terre, fructuū ubertate? Ad ex-
tremū, ut oīm tibi benefactorū cumulū aggregaret, pp̄ia
filio suo nō percepit, sed pro nobis tradidit filium, tradens
unigenitū pro adoptiū, dñm p̄ seruū, fustum p̄ imp̄is, Rom. 8.
Quid tibi ultra debuit facere & non fecit: Si ergo isto do-
lore dolueris, poteris dicer cū p̄pheta, Vtē meum do-
leo, uentre meum doleo, sensus cordis mihi turbat meum fin-
Hicr. 5.
¶ Quart⁹ grad⁹ est confessio oris. Post cognitionē fut, p̄ st
p̄sentientia metis, post dolorē cordis, sequit̄ confessio oris.
In his oibis corde creditur ad iustitiam, ore aut̄ fit confessio
ad salutē. Sed & ipfa triplex est, si uituit̄ salutis aseq̄ if, Rom. 10.
Debet enīm esse uera, nuda, & ppria. Veritatis queritur
tūmis, & ubi ualeat falli qui fallere non intēdit. Nouimus
plerosp̄ & experti sumus, qui ad confessionis gratiam ue-
nit, magis onerata quam liberata p̄ p̄tis in hanc com-
scientia redierunt. Dicunt enim clericis, ea q̄a litetario: si
militēs, ea q̄ gladiatoriō gesse confūctū: ut sub humilitate
tis palli⁹ superbiū inducāt. In tāte se signculo condēnat
tes, sub quo totū humanū salutis summa cōsistit. Ad hoc
enīm cōsistit, ut saltē specie uideant̄ confessi. Au tu uera illa
putas esse confessioē quām aut tūmor extortis, aut simulat̄
tio fecit eum sp̄ūstis discipline effugiat h̄c: & gratui-
ta satisfactionē oportens erat. Illa uero confessio nera est,
qua de méris cōtritione defecētis nec timore cogit, nec fi-
ctione palliat, sed in sp̄ū cōtributib⁹ proferta ea quā sentit.
Nudā aut̄ cā est oportet: & totū abs̄cōsū exutam uela-
mine. Quid enīm prodest partē p̄cōrū dicere, & partē celo-
re: rex partē mīdarū, & ex parte iūmidit̄ rebus? Nū
quid de uno eodem⁹ uafe dulce & amarū, sapidū & iūspī
dū stillare pōt: Oia nuda & apta fuit oculis dei, & tu illi
aliquid abscondis, qui dei loci in tanto obtinet sacramētū
Ostende & denuda ēcū: cor tuum diuinae rātā: dētege
uinulus, ut sentias operā medicat̄. In simplicitate cordis
oportet te querere dñm, nō in duplicitate: q̄a uas illis q̄lo
Psal. 11. quātū in corde & corde, & terra dubia⁹ uans in creditū.
Debet aut̄ est ppria. Sunt pleriq̄ gloriū p̄fā cū magna
grauitate numerant, & sōciorū excessus multiformi decla-
matio loquunt̄, nesciūt sua, aliena uero perpetuū memo-
rie cōmēdauerūt. Infelices & miseri q̄bus dñs est aliena
plagere, elinīq̄re sua. An nō legit̄ q̄a lust⁹ in principio fer-
monis accusat̄ est suis. Sūt dicit scriptura, nō alteris? Nū
quid, oblit⁹ es aplū Iacobī dñm? Cōsūtēmū alterū
p̄cā uelstra: Vesta dixit, nō aliena. Iniquitatē mē ego co-
gnoco, & p̄cim meū cōtra me est semp̄. Mē dixit prophe-
ta, non tuā. ¶ Quintus grad⁹ est mēcatorū carnis, sed &
ipfa ternariū numero colectata. Cōuenit enīm ut fiat occul-
tē, lēcōrēs, dēficeret. Teneros artus tuos & exquisitus ed-
ucatos delicias, diuturno cōfringē martyrio, ut tantū te no-
ueris à lēcōtis abstinerē, quanto membris illicita perse-
trasse. Hoc autem occulē faciendum est, ut uictiā sinistra
tua quid faciat dextera tua. Non enim est in ore hoīm tan-
ti boni reponēda cufobida, sed in abs̄cōsū cordis tui, ut sit
gloria, tua testimonio cōscieūtia tua. Nō hoc dicit⁹ ut nō
lucat lux tua corā hominibus, ut gloriosissim patē uictri
qui in celis est; ne intentionem tuā in uils gloria bre-
uitate recōdis. Nihil enīm infelicius quām hic carmen ma-
cerare tetimū, uigilijs ap̄p̄e, & hic accipere gloria, illi
gehennā, lēcōntio uero facienda est: quia q̄quid fit pa-
storū licētia, gratiosus est in contemptu dei; & illa hostiā
singulariter accipit alitissim⁹, que non est de sua prop̄ia
uoluntatē. Sed de p̄ceptis offertur imperio. Multum
enīm ualeat ad refellendū superbiā, prop̄ia voluntatis
exclusio: quām extrpare non potest qui mundi huius dñs
gratia uanitatem. Dēficerio autem in hac distinctione tenēda
est, ne dum nūmis fagellare cupimus, salutem perdamus;
& dum hostem sublēgē querimus, cūcē occidamus. Con-
sidera corpus tuum, & corporis tuū possiblitas, intue-
re carnis complexionem, impone mediū tuū distinctionē.
Considera corpus tuum incolūme ad obsequium creatoris.
Multos uictimū tū in principiū carnēū uerberū, laudum sole-
m̄is reddenterū, & lautorib⁹ diuturnis soueren⁹ tēpo-
rib⁹. ¶ Sextus gradus est correctio op̄is in apparatu, sed
T. 4.